

Jačanje kapaciteta institucija za prekograničnu saradnju - Faza I CBIB se završava!

Poštovani čitaoci,

Nakon uzbudljivog putovanja od 29 meseci, prva faza CBIB-a, Projekta za jačanje kapaciteta institucija za prekograničnu saradnju, se bliži kraju. Zvanično, projekat će se završiti 22. oktobra 2008. godine.

Prekogranična saradnja u okviru novog finansijskog instrumenta Evropske komisije, IPA, je složen proces koji se po prvi put istovremeno odvija na 8 unutrašnjih granica zemalja Zapadnog Balkana. Da bi ovaj proces bio uspešan, neophodno je bilo uspostaviti efikasne mehanizme za regionalnu saradnju i sinergiju na svim nivoima. Uz naporan rad i predanost državnih institucija u svim zapadnobalkanskim zemljama, kao i uz pažljivo vođstvo i neposrednu uključenost Evropske komisije, pripremljeni su programski dokumenti, koji su odobreni u decembru 2007, kao pravna osnova za proces.

Nakon toga, na svim granicama su uspostavljene Zajedničke upravljačke strukture koje su neophodne za efektivno i efikasno sprovođenje programa i upravljanje projektima.

Potencijalni aplikanti za IPA CBC su blagovremeno informisani o sadržaju programa i mogućnostima za finasiranje putem informativne kampanje koja je organizovana širom regiona od strane CBIB-a, državnih institucija i drugih lokalnih i regionalnih partnera.

Nakon informativne kampanje i sa ciljem da se unaprede kapaciteti za upravljanje programom i implementaciju, kao i da se pripreme kapaciteti kojiće osigurati efikasno korišćenje dostupnih fondova, CBIB je organizovao seriju obuka za predstavnike nacionalnih institucija i Zajedničkih upravljačkih struktura, kao i za potencijalne aplikante.

Svi ovi koraci su preduzeti sa ciljem da se dođe do ovog, veoma važnog trenutka u procesu: objavljivanja javnih poziva za predloge projekata na svim granicama!

Puno toga je urađeno. Ipak, uspešna implementacija programa i projekata predstavlja trenutno najveći izazov za sve nosioce procesa u regionu. Sa ciljem da se odvijanje procesa nastavi neometano, kao i da se održi nivo koji je dostignut tokom prve faze CBIB-a, Evropska komisija je odlučila da finansira drugu fazu projekata koja bi trebalo da usledi odmah po završetku ovog dela. To je potvrda dodate vrednosti koju je projekat doneo postizanju koordinacije i saradnje na regionalnom nivou!

U ovom broju CBIB fokusa, želeli smo da predstavimo jedine dve zapadnobalkanske zemlje koje nismo do sada – Bosnu i Hercegovinu i Srbiju (strane 2-8) kao i da sumiramo projektne aktivnosti i upoznamo vas sa timom koji vam je pružao podršku tokom čitavog procesa i svojim profesionalizmom i verovanjem u zajednički cilj doprineo da toliko toga bude postignuto (strane 9-14).

Želela bih u svoje, i u ime CBIB-a, da se zahvalim svim partnerima na projektu i nosiocima IPA CBC procesa u svim zemljama Zapadnog Balkana na njihovom naporom radu, podršci i posvećenosti dostizanju novih važnih rezultata u procesu prekogranične saradnje među zemljama regiona!

Nataša Gospodjinački
CBIB Vođa tima

SADRŽAJ

Bosna i Hercegovina i Srbija

2/3

Intervju: gđa. Gordana Lazarević, Pomoćnik ministra, Ministarstvo finansija, Republika Srbija

Intervju: gđa. Nada Bojanić, Direktor Direktor odeljenja za CBC, Direkcija za evropske integracije Bosne i Hercegovine

4/5

IPA CBC Programi

6

Delegacija EK u Bosni i Hercegovini

EU CORIN: podrška prekograničnoj saradnji

7

Regionalne razvojne agencije u Bosni i Hercegovini

8

Iskustvo Vojvodine u prekograničnoj saradnji

Partnerstvo između CBIB i projekta 'Ekonomska regija u slivu reke Save'

9-14

CBIB – Jačanje kapaciteta institucija za prekograničnu saradnju

Intervju: gđa Gordana Lazarević, Pomoćnik ministra, Ministarstvo finansija, Republika Srbija

CBIB: Kakav je značaj prekogranične saradnje za EU integraciju Srbije?

G.L.: Značaj prekogranične saradnje za EU integracije je višestruk. Prvo, Srbija dobija dodatna sredstva kojim može da proširi i ojača saradnju sa svojim susedima, koji su njeni najznačajniji trgovinski partneri, da obnovi sve vidove saradnje između lokalnih zajednica, bilo da su to organi i institucije lokalne samouprave ili organizacije civilnog društva. To je indirektno finansijsko jačanje pograničnih oblasti, koji su, po pravilu, zbog blizine granice, relativno slabije ekonomski razvijene.

Zatim, ovakva vrsta programa omogućava zajedničko planiranje aktivnosti u oblastima obuhvaćenim programima prekogranične saradnje, zajedničko finansiranje i zajedničko realizovanje projekta. Na duži rok to je osnova za jačanje kohezivnih politika, koje su okosnica evropskih integracija, jer kohezija znači smanjenje razlika između sadašnjih i budućih članica EU, što na kraju ima kao rezultat konvergenciju ekonomskog i socijalnog razvoja, smanjenje regionalnih dispariteta, povećanje zaposlenosti i konkurentnosti.

Takođe, programi prekogranične saradnje pokrenuli su veliki proces obrazovanja učesnika u programima. Oni se upoznaju sa načinom na koji se razmišlja o novim projektima i ciljevima koje oni treba da realizuju, kako takvi projekti doprinose ne samo saradnji već i boljem životu građana, prevazilaženju teških nasleđenih problema u medju etničkim odnosima, kako se ti projekti realizuju, kako se vrši finansijsko izveštavanje i kontrola, kako se mora držati postavljenih rokova i naporno raditi da se oni ostvare i osetiti zadovoljstvo kad projekat pokaže svoje rezultate.

Nisu to ni malo laki poslovi, ali Ministarstvo finansija je preko svog Sektora za

programiranje i upravljanje fondovima EU i razvojnom pomoći uspelo da stvori jedan nov način komunikacija sa potencijalnim učesnicima na teritorijama na kojima se realizuju ovi programi. Stvorena je mreža lokalnih kancelarija- Subotica, Vršac, Bor, Niš, Sremska Mitrovica, Užice, Prijepolje - preko kojih, svako ko poželi da učestvuje može dobiti odgovarajuće informacije, izraziti svoje potrebe za obukom, koja će im biti pružena tokom celog perioda realizacije ovih programa. Velika olakšica je i uspostavljanje jakog IT sistema koji omogućava direktno izveštavanje preko internet pristupa, organizovanje lake preglednosti svih dokumenata koji su od značaja za pojedinačne programe, komunikaciju sa članovima mreže, davanje odgovora na najčešća pitanja, i naravno, pre svega, veliki entuzijizam i zalaganje članova tima da komunikacija sa potencijalnim učesnicima u programima, kao i onima koji su dobili projekte bude stalna i brza.

Naš cilj je da razbijemo famu da nema dovoljno projekata, da nema kapaciteta za njihovu realizaciju, da se novac nenamenski troši. Mislim da smo u tome u velikoj meri uspeli, pre svega zajedničkim radom i postavljanjem pravila da za negativne pojave nema tolerancije – moraju se izbeći, a ako se dese hitno se moraju korigovati, do krajnje konsekvence - zatvaranja projekta i zahteva da se povrate do tada utrošena sredstva. Kako je ovo svim učesnicima u projektima jasno preneto od prvog dana i nije se odstupalo od toga, Srbija je imala sreću da joj se težak rad na savladavanju kompleksnih finansijskih pravila EU isplati. Naime, ni jedan projekat nije otkazan i sredstva iz prethodnog programa prekogranične saradnje su maksimalno iskorišćena. Stvoreno je blizu 200 projekata duž granice sa Mađarskom, Rumunijom i Bugarskom, koji su u različitim fazama implementacije.

CBIB: Programi sa susednim zemljama Zapadnog Balkana – izazov?

G.L.: Ono što se naučilo tokom realizacije Susedskih programa, primenjivaće se i u praksi prekogranične saradnje sa zapadnobalkanskim zemljama. Ova saradnja će, tim pre, biti lakša jer nema problema sa vizama, niti jezičkih barijera. Ekonomske veze su veoma jake. Ono što bih mogla videti kao problem, to je velika relativna zaostalost pojedinih pograničnih delova, nepovoljna konfiguracija terena, nepostojanje jakih ekonomskih i univerzitetskih centara koji bi u prvom pozivu mogli da, svojim znanjima i iskustvom i relativno većom finansijskom snagom podrže kofinansiranje ovih programa. Takođe, zabrinjava i relativno slaba naseljenost pojedinih regiona, a svaki posao obavljaju

ljudi. Ali nadam se da će se ovi problemi prevazići, da će se na osnovu iskustva iz realizacije Susedskih programa naći odgovarajuća rešenja prilagođena karakteristikama saradnje sa Bosnom, Crnom Gorom i Hrvatskom.

Srbija će, na osnovu iskustva u realizaciji Susedskih programa, rukovoditi zajedničkim tehničkim sekretarijatima za Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru. To je velika odgovornost jer po prvi put zemlja koja nije članica EU rukovodi jednom takvom administrativnom strukturom. Takođe, veoma je važno što Srbija ni jednom trenutku nije oklevala da podeli svoje iskustvo, propise i do sada razvijeni IT softver za praćenje projekta u prekograničnoj saradnji.

CBIB: Kakvi su interna organizacija i kapaciteti Ministarstva za implementaciju programa?

G.L.: Ministarstvo finansija, u svojoj internoj organizaciji stalno prati razvoj poslova u prekograničnoj saradnji i nastoji da se obezbede neophodna finansijska i materijalna sredstva za izvršavanje ovih poslova. Izuzetno važna pomoć je bila iz programa KARDS za podizanje kapaciteta odeljenja za prekograničnu saradnju. Tu su udružene snage i novac EU i UNDP da se pomogne osnivanje nove administrativne strukture i obrazuju zaposleni, olakšaju visoki troškovi osnivanja novih institucija i smanji pritisak na budžet, ali ništa manje nije važno i to što je Vlada podržala proširenje organa državne uprave u oblasti prekogranične saradnje, i omogućila da se stalno povećava broj zaposlenih državnih činovnika u ovoj oblasti. Međutim, fluktuacija kadrova je i dalje visoka.

Što se tiče spremnosti za programe prekogranične saradnje sa zemljama Zapadnog Balkana, ona je u ovome trenutku zadovoljavajuća. Osnovani su zajednički tehnički sekretarijati i nove lokalne kancelarije, zaposleni i obrazovani ljudi, tako da će spremni dočekati početak otvaranja poziva za saradnju, koje očekujem krajem ove godine. Takođe, dosta se radilo i na ranom upoznavanju ljudi i organizacija u oblastima obuhvaćenim ovom saradnjom, na sadržini programa, aktivnostima koje se mogu finansirati. Na tom poslu nije bilo angažovano samo ministarstvo već i zaposleni iz regionalnog projekta Evropske komisije, CBIB. Ovaj projekat je bio od posebnog značaja za zemlje koje nisu imale nikakvo ili vrlo ograničeno iskustvo u radu na projektima prekogranične saradnje.

Intervju: Gospođa Nada Bojanić, Direktor odeljenja za CBC, Direkcija za evropske integracije Bosne i Hercegovine

Sa gospođom Nadom Bojanić smo razgovarali o izazovima implementacije CBC programa u regionu, specifičnim aktivnostima koje su sprovedene do sada i zadacima koji se nalaze ispred malog, ali posvećenog tima u Bosni i Hercegovini.

CBIB: Bosna i Hercegovina je nedavno potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Na koji način prekogranična saradnja (CBC) može da doprinese evropskim integracijama?

N.B.: Sporazum uključuje poglavlje o regionalnoj saradnji koje poziva na unapređenje te saradnje sa drugim zemljama koje su deo procesa stabilizacije i pridruživanja. CBC koja će biti pokrenuta i finansirana iz druge komponente IPA-e će omogućiti postizanje raznih ciljeva u zemljama regiona, kao što i drugi CBC programi širom EU doprinose društveno-ekonomskom razvoju pograničnih regiona, unapređenju partnerstava među lokalnim zajednicama sa obe strane granice koja doprinosei rešavanju zajedničkih problema i stvaranju dobrosusedskih odnosa i stabilnosti.

Uz to, većina pravila vezanih za korišćenje strukturnih fondova se nalaze i u IPA pravilima za implementaciju. Samim tim, učešće u IPA CBC programima predstavlja pripremu za sledeće faze na putu ka EU kao što su preostale tri komponente IPA-e i na kraju, kada postanemo članica EU, strukturni fondovi.

CBIB: U kojim programima u okviru IPA CBC Bosna i Hercegovina može da učestvuje i koji su joj fondovi dostupni?

N.B.: U okviru IPA CBC, Bosna i Hercegovina učestvuje u 6 programa: Jadranskom programu,

tri bilateralna programa sa susedima na Zapadnom Balkanu: Hrvatskom, Srbijom i Crnom Gorom, kao i u dva transnacionalna programa: Prostor Jugoistočne Evrope (SEES) and mediteranaksi program (MED).

Alokacija za Jadranski program je fiksirana od strane EK (€6 miliona za tri godine, 2007-2009), dok za druge programe distribuiramo sredstva koja imamo na raspolaganju za svaki od njih na godišnjoj osnovi. To je učinjeno tokom faze programiranja u 2007. godini.

Pokušali smo da ostvarimo izbalansirane alokacije sa obe strane granice. Na primer, za program sa Hrvatskom, po €1 milion alociran je sa obe strane, sa Crnom Gorom Bosna i Hercegovina ima €0.5 a Crna Gora €0.6 miliona, dok za program sa Srbijom, Bosna i Hercegovina ima €0.7 miliona, a Srbija €1.1 milion. Za SEES, godišnja alokacija za Bosnu i Hercegovinu je oko €0,45 miliona, a za €0,1 milion.

CBIB: Kakvo je dosadašnje iskustvo Bosne i Hercegovina u prekograničnoj saradnji?

N.B.: Do 20045., Bosna i Hercegovina učestvovala je u 17 projekata u okviru INTERREG III A Jadranskog programa i 2 projekta u okviru INTERREG IIIB CADSES programa.

Ovako ograničeno učešće u ova dva programa promenilo se sa alokacijama u okviru regionalnog CARDS programa koje su podržale učešće zemalja Zapadnog Balkana u novim susedskim programima.

U periodu 2004.-2006., Bosna i Hercegovina učestvovala je u INTERREG III A novom Jadranskom programu i INTERREG III B novom CADSES programu, kojim prilikom su stečena prva iskustva sa prekograničnim programima. Od 93 projekta odobrena u okviru Jadranskog programa, 27 projekata je uključivalo partnere iz naše zemlje, a ukupna vrednost tih projekata iznosila je €1.259.000, dok smo u okviru CADSES-a imali 2 projekta ukupne vrednosti €200.000.

Međutim, programiranje za IPA CBC programe za period 2007-2013, koje se odvijalo tokom 2007. kroz rad Zajedničkih programskih komiteta i timova za izradu nacrta programa, uz podršku CBIB-a, rezultiralo je prekograničnim programima koje je EK odobrila u decembru 2007. To je bilo vredno iskustvo i predstavljaće dobru osnovu za dalje.

CBIB: Ša vidite kao najveći izazov uspešnoj implementaciji CBC-a u Bosni i Hercegovini i u regionu?

N.B.: Naš izazov sada je kako da uspešno upravljamo sa šest programa sa ograničenim iskustvom koje imamo od ranije. To se naročito odnosi na bilateralne programe koji su pokrenuti po prvi put.

U saradnji sa operativnim strukturama u partnerskim zemljama, trenutno uspostavljamo zajedničke strukture za implementaciju svakog od ovih programa. Postavljena za Zajedničke komitete za praćenje (ZKP) su okončana i planiramo da se prvi sastanci održe u Oktobru 2008. na kojima će se naći jedan broj dokumenta koji bi trebalo odobriti (pravilnik, ZTS priručnik, javni pozivi za predloge projekata sa uputstvima za aplikante).

Što se tiče Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS), svi kadrovi za ZTS i antene su zaposleni. Nadamo se da ćemo najkasnije do kraja oktobra 2008. godine imati popunjena sva mesta. Puna operativnost ZTS i antena je prvi izazov koji nam predstoji i tu će tehnička pomoć EK imati veoma važnu ulogu.

EK je obezbedila €520.000 iz regionalnog CARDS fonda za Bosnu i Hercegovinu što bi trebalo da pokrije inicijalne troškove uspostavljanja zajedničkih struktura. Ugovor za direktan grant DEI-u vredan €400.000 je već potpisan i ostatak od €120.000 će ostati kod Delegacije Evropske komisije i biće iskorišćen za nabavku nameštaja i opreme za ZTS i antene kao i za angažovanje evaluatora za projekte koji su u okviru Poziva koji bi trebalo uskoro da bude raspisan. Direktni grant će pokriti tekuće troškove ZTS i antena za prvih 18 meseci.

Pošto smo već organizovali nekoliko seminara za podizanje svesti na različitim mestima širom Bosne i Hercegovine, u saradnji sa CBIB-em i lokalnim nosiocima procesa, sa ciljem širenja informacija o IPA CBC, pred nama je sada izazov da ispunimo očekivanja koja smo stvorili.

Na kraju, pošto će budući korisnici sredstava morati da osiguraju najmanje 15% za kofinansiranje, njihov fiansijski kapacitet predstavlja važan preduslov za uspeh IPA CBC programa.

Srbija – Bosna i Hercegovina

Programska oblast:

U Srbiji to su: Sremski, Mačvanski, Kolubarski i Zlatiborski okrug.

U Bosni i Hercegovini to su opštine iz ekonomskih regija: Severozapad, Severoistok i Jugoistok.

Strateški cilj:

Zbližavanje ljudi i zajednica i privreda u pograničnim oblastima da zajednički učestvuju u razvijanju oblasti saradnje, koristeći svoje ljudske, prirodne i ekonomske resurse i prednosti.

Lokacija ZTS: Užice, Srbija

Lokacija antene: Tuzla, Bosna i Hercegovina

Programska oblast

Srbija	15,370 km ²
Bosna i Hercegovina	17,612,01 km ²
Ukupno programska oblast	32,982,01 km ²
Ukupno populacija	2,976,023
Duzina granice	382,8 km
Granični prelazi	8

Prioritet I	Ostvarivanje društveno-ekonomske kohezije kroz zajednicke aktivnosti na unapređenju prirodne poslovne društvene i institucionalne infrastrukture i kapaciteta
Mera I.1	Unapređenje produktivnosti i konkurentnosti ekonomskih, ruralnih i prirodnih resursa oblasti
Mera I.2	Prekogranične inicijative koje imaju za cilj razmenu ljudi i ideja u svrhu unapređenja saradnje na profesionalnom planu i među civilnim društvom

Prioritet II	Tehnička pomoć
---------------------	----------------

Srbija – Crna Gora

PROGRAMSKA OBLAST:

U Srbiji, to su Zlatiborski i Raški okrug.

U Crnoj Gori, to su sledeće opštine: Pljevlja, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Plav, Andrijevica, Kolašin, Mojkovac, Žabljak, Plužine, Savnik. Opštine Cetinje, Podgorica i Danilovgrad su u pridruženoj oblasti.

SVEUKUPNI STRATEŠKI CILJ:

Zbližavanje ljudi, zajednica i privrede u pograničnim oblastima kako bi zajednički delovali u razvoju prostora saradnje, koristeći prednosti tog prostora u ljudskim, prirodnim i privrednim resursima i prednostima.

Lokacija ZTS: Prijepolje, Srbija.

Lokacija antene: Bijelo Polje, Crna Gora.

Programska oblast

Srbija	10,063 KM ²
Crna Gora	9,369 KM ²
Ukupno programska oblast	19,432 KM ²
Ukupno populacija	847,787
Dužina granice	250 KM
Granični prelazi	2 (6)

Prioritet I	Ostvarivanje društveno-ekonomske kohezije kroz zajednicke aktivnosti na unapređenju prirodne poslovne društvene i institucionalne infrastrukture i kapaciteta
Mera I.1	Unapređenje produktivnosti i konkurentnosti ekonomskih, ruralnih i prirodnih resursa oblasti
Mera I.2	Prekogranične inicijative koje imaju za cilj razmenu ljudi i ideja u svrhu unapređenja saradnje na profesionalnom planu i među civilnim društvom

Prioritet II	Tehnička pomoć
---------------------	----------------

Hrvatska - Srbija

PROGRAMSKA OBLAST:

U Hrvatskoj, to su 2 županije: Osječko-Baranjska i Vukovarsko-Srijemska.

U Srbiji, to su 4 okruga: Severno-Bački, Zapadno-Bački, Južno-Bački i Sremski.

SVEUKUPNI STRATEŠKI CILJ:

Stimulacija prekogranične saradnje sa ciljem da se diversifikuje i unapredi regionalna ekonomija na društveno i prirodno održiv način, i u isto vreme unapređivanje dobrosusedskih odnosa preko granice.

Lokacija ZTS: Zagreb, Hrvatska.

Lokacija antene: Sremska Mitrovica, Srbija.

Programska oblast

Hrvatska	6,609 KM ²
Srbija	11,703 KM ²
Ukupno programska oblast	18,312 KM ²
Ukupno populacija	1,888,905
Dužina granice	318 KM
Granični prelazi	8

Prioritet I	Održivi društveno-ekonomski razvoj
Mera I.1	Ekonomski razvoj
Mera I.2	Zaštita životne sredine
Mera I.3	Aktivnosti 'ljudi ljudima'

Prioritet II	Tehnička pomoć
---------------------	----------------

Prioritet I	Podrška stvaranju jedinstvene društveno-ekonomske sredine za ljude, zajednice i privredu pograničnih regija
Mera I.1	Prekogranične inicijative za regionalni razvoj sa naglaskom na turizam i ruralni razvoj
Mera I.2	Inicijative za razvoj životne sredine uglavnom za zaštitu, promociju i upravljanje prirodnim resursima
Mera I.3	Društvena kohezija i kulturna razmena kroz institucionalne i međuljudske interakcije

Prioritet II	Tehnička pomoć kako bi se unapredili administrativni kapaciteti za upravljanje i realizaciju programa prekogranične saradnje
---------------------	---

Bosna i Hercegovina – Crna Gora

PROGRAMSKA OBLAST:

U Bosni i Hercegovini čine je sve opštine u ekonomskim regijama Sarajevo i Hercegovina. U Crnoj Gori, obuhvata sledeće opštine: Pljevlja, Plužine, Žabljak, Šavnik, Nikšić, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Bijelo Polje, Mojkovac, Berane, Kolašin.

SVEUKUPNI STRATEŠKI CILJ:

Da se unapredi zajednički održivi razvoj pograničnih predela, njihovih ekonomskih, kulturnih, prirodnih i ljudskih resursa i potencijala tako što će se jačati kapaciteti ljudskih resursa i zajedničkih institucionalnih mreža među lokalnim zajednicama, privatnim i javnim akterima

Lokacija ZTS: Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Lokacija antene: Nikšić, Crna Gora.

Programska oblast

Bosna i Hercegovina	20.459,90 km ²
Crna Gora	8.784 km ²
Ukupno programska oblast	29.243,90 km²
Ukupno populacija	1.355.278
Dužina granice	249 km
Granični prelazi	7

Prioritet I	Stvaranje jedinstvenog ekonomskog prostora
Mera I.1	Zajedničko razvijanje turističke ponude
Mera I.2	Promovisanje preduzetništva

Prioritet II	Unapređenje kvaliteta života i društvena kohezija
Mera I.1	Zaštita prirode i životne sredine
Mera I.2	Unapređenje usluga dostupnih u zajednicama u pograničnoj oblasti

Prioritet III	Tehnička pomoć
----------------------	-----------------------

Hrvatska – Bosna i Hercegovina

PROGRAMSKA OBLAST: U Hrvatskoj, čini je 9 županija: Vukovarsko-Srijemska, Brodsko-Posavska, Sisačko-Moslavačka, Karlovačka, Ličko-Senjska, Zadarska, Šibensko-Kninska, Splitsko-Dalmatinska, Dubrovačko-Neretvanska. Još 5 županija su u pridruženoj oblasti: Osječko-Baranjska, Bjelovarsko-Bilogorska, Požeško-Slavonska, Zagrebačka i Primorsko-Goranska. U Bosni i Hercegovini, to su tri ekonomske regije: Severo-zapadna, Severo-istočna i Hercegovina.

SVEUKUPNI STRATEŠKI CILJ: Podsticaj stvaranju prekograničnih mreža i partnerstava i razvoj jedinstvenih prekograničnih aktivnosti sa ciljem da se revitalizuje privreda, zaštiti priroda i unapredi društvena kohezija u programskoj oblasti.

Lokacija ZTS: Zagreb, Hrvatska.

Lokacija antene: Banja Luka i Mostar, Bosna i Hercegovina.

Programska oblast

Hrvatska	30.882 km ²
Bosna i Hercegovina	38.022 km ²
Ukupno programska oblast	68.904 km²
Ukupno populacija	4.394.831
Dužina granice	992 km
Granični prelazi	

Višegodišnji indikativni planski dokument 2007. – 2009. za Bosnu i Hercegovinu: finansijske indikacije – IPA komponenta II

Prekogranični program	IPA 2007	IPA 2008	IPA 2009
IPA Jadranski program	1.313	2.243	2.446
Bosna i Hercegovina –zemlje kandidati/potencijalni kandidati i učešće u ERDF transnacionalnim/interregionalnim programima	2.653	2.706	2.760
Ukupno	3.966	4.949	5.206

Višegodišnji indikativni planski dokument 2007. – 2009. za Srbiju: finansijske indikacije – IPA komponenta II

Prekogranični program	IPA 2007	IPA 2008	IPA 2009
Srbija – Mađarska	1.334	2.279	2.486
Srbija – Rumunija	1.580	2.698	2.943
Srbija – Bugarska	1.265	2.160	2.356
IPA Jadranski program	0.319	0.546	0.595
Srbija – zemlje kandidati/potencijalni kandidati i učešće u ERDF transnacionalnim/interregionalnim programima	3.714	3.789	3.864
Ukupno	8.212	11.472	12.244

Delegacija EK u Bosni i Hercegovini

DELEGATION OF THE EUROPEAN COMMISSION
TO BOSNIA AND HERZEGOVINA

Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini (DEK) je osnovana 10. jula 1996. godine i od tada igra veoma važnu ulogu u implementiranju Zajedničke spoljne i bezbednosne politike, pruža redovne političke analize, sprovodi evaluacije zajedno sa ambasadama zemalja članica EU i doprinosi procesu donošenja odluka.

DEK ima veoma važnu ulogu u implementaciji značajne spoljne pomoći koja stiže u Bosnu i Hercegovinu (BiH). Trenutna pomoć EK Bosni i Hercegovini je „dekoncentrisana“ i stoga upravljačka odgovornost leži na DEK. Dok je decentralizacija pomoći EK buduća namera, predstoji značajna institucionalna reforma kao predušlov da bi se preduzeo takav korak.

Od 1991. godine, pomoć EK BiH dostigla je €2,5 milijardi. Između 2001. i 2006. godine, glavni izvor EU pomoći je bio CARDS program u okviru koga je BiH dobila €4,6 milijardi kao podršku izgradnji institucija. 2007. godine, Instrument predpristupne pomoći (IPA) je zamenio prethodne instrumente. Trenutno, Bosna i Hercegovina, kao potencijalni kandidat za članstvo u EU, ima pristup dvema komponentama IPA-e: pomoć u tranziciji i izgradnja institucija i pomoć u prekograničnoj saradnji.

Cilj programa za pomoć u prekograničnoj saradnji BiH je da pruži podršku svim relevantnim bosanskohercegovačkim lokalnim institucijama i organizacijama za uspešno učestvovanje u projektima koji se odnose na EU programe koji promovišu prekograničnu, transnacionalnu i međuregionalnu saradnju.

Trogodišnji budžet za šest IPA CBC programa u kojima BiH učestvuje za period između 2007. i 2009. godine je skoro €9 miliona.

Što se tiče implementacije IPA-e, DEK ima ulogu Ugovornog tela. U slučaju prekograničnih programa, to znači da je Delegacija zadužena za zaključivanje ugovora sa aplikantima iz BiH koji su dobili grantove, kao i za njihovu finansijsku implementaciju.

Sve aktivnosti praćenja koje sprovodi Direkcija za evropske integracije i zajedničke upravljačke strukture (Zajednički komitet za praćenje i Zajednički tehnički sekretarijati/Antene) se sprovode u saradnji sa DEK task menadžerom koji je odgovoran za prekograničnu saradnju u Odeljenju za ekonomski razvoj DEK.

EU CORIN: Podrška prekograničnoj saradnji

EU CORIN projekat, koji finansira EU i implementira međunarodni konzorcijum predvođen Hypodomi Consultingom S.A. iz Grčke, je operativan od 16. jula 2007. godine.

Projekat je ustanovljen sa namerom da pomogne pokretanje kako državnih tako i zajedničkih upravljačkih struktura za implementaciju CBC programa između Bosne i Hercegovine i susednih zemalja. Projekat takođe ima za cilj da olakša i ubrza pripremu i pokretanje javnih poziva za predloge projekata i da pruži potencijalnim aplikantima mogućnost da iskoriste prilike za finansiranje.

Tim koji radi na EU CORIN projektu pruža savete i podršku Direkciji za evropske integracije (DEI), koja je glavni korisnik projekta, u njenoj ulozi kao koordinatora i operativne strukture IPA komponente za prekograničnu saradnju, i Nacionalnog IPA

koordinatora za Bosnu i Hercegovinu. Projekat takođe pruža obuku i podršku svim ostalim CBC upravljačkim strukturama koje se nalaze u Bosni i Hercegovini.

Dosadašnji uspesi EU CORIN...

Važan fokus EU CORIN projekta je bio da obezbedi podršku DEI u ispunjavanju zadataka i obaveza prema IPA pravilima implementacije. To je, na primer, uključivalo izradu nacrt aplikacije za direktni grant koji je omogućio uspostavljanje Zajedničkog tehničkog sekretarijata/Antenne, kao i pružio pomoć u zapošljavanju osoblja za ove strukture.

Projekat je takođe podržao izradu projektnog zadatka za uspostavljanje kontakt tela za SEE program koji je završen i prosleđen regionalnom Zajedničkom tehničkom sekretarijatu u maju 2008. godine.

EU CORIN je, uz to, pružio pomoć razvoju „Strategije za realizaciju decentralizovanog sistema implementacije za upravljanje pomoć EK za BiH“ za IPA komponente I i II, koja je odobrena u junu 2008. godine.

Sa ciljem da se unapredi participacija BiH u IPA Jadranskom programu, EU CORIN je sastavila prvi nacrt projektnog zadatka za okvirni ugovor. Kada bude odobren, biće

propraćen sa generacijom multilateralnih projekata zajedno sa organizacijom prvih sastanaka za pronalaženje partnera pre pokretanja prvog poziva za projekte.

Aktivnosti EU CORIN koje slede...

U nastupajućem periodu, EU CORIN tim će pružiti konsultantske usluge IPA CBC upravljačkim strukturama za pripremu dokumentacije za grant shemu, poziva za predloge projekata i paketa koji uključuju upustva za aplikante, nacрте ugovore i sl. Štaviše, u nastupajućem periodu će se održati serija obuka u vezi sa implementacijom IPA CBC programa sa posebnim osvrtom na IPA CBC grant sheme za različite ciljne grupe.

Da bi se unapredili praktični aspekti implementacije CBC programa i produbilo partnerstvo između predstavnika IPA CBC struktura, EU CORIN će u poslednjem kvartalu 2008. godine organizovati studijsko putovanje u inostranstvo za IPA CBC strukture u BiH.

Na posletku, EU CORIN će intenzivirati aktivnosti koje imaju za cilj podizanje svesti o prekograničnoj saradnji kao i IPA CBC programima i prilikama za finansiranje u okviru povezanih grant shema EU.

Regionalna razvojna agencija NERDA svojim aktivnostima pokriva područje ekonomske regije sjeveroistočna BiH sa 34 općine i opštine i Brčko distriktom. Izgradivši svoju infrastrukturu i mrežu od 5 ureda (glavni ured u Tuzli i 4 subregionalna ureda u: Bijeljini, Orašju, Brčkom i Zvorniku) NERDA je sa svojim stručnim timom od 16 ljudi u potpunosti opravdala svoj predznak regionalne agencije.

NERDA je osnovana 2004. godine i počela je sa radom u januaru 2005. Od samog početka je podržana od strane Delegacije Evropske komisije u Bosni i Hercegovini, te su kapaciteti agencije značajno ojačani kroz projekte Evropske unije za podršku regionalnom ekonomskom razvoju. Jedan od najvećih potvrda uspješnosti i kredibiliteta NERDA-e je projekat CREDO (projekat konkurentnog regionalnog ekonomskog razvoja u SI BiH) koji je u potpunosti povjeren NERDA-i na realizaciju. Ovo je prvi puta da projekat ovog obima i vrijednosti (€3.2 mil) samostalno implementira bosanskohercegovačka organizacija.

U martu 2007. predstavnici NERDA-e su učestvovali na CBIB tehničkom seminaru u Zagrebu kako bi bili upoznati sa procedurama implementacije IPA fondova za prekograničnu saradnju, te su potom započeli informativnu i promotivnu kampanju ovog programa, lobirajući u općinama/opštinama za njihovo aktivno uključivanje u pripremu programskih dokumenata. Ostvarivši saradnju sa Direkcijom za evropske integracije u BiH (DEI) i projektom Izgradnje institucija za prekograničnu saradnju (CBIB) NERDA je prikupljala podatke o socio-ekonomskim pokazateljima općina/opština SI BiH za potrebe izrade SWOT analize.

U saradnji sa DEI-em i CBIB-em NERDA je pomogla organizaciju prezentacije programa i procedura prekogranične saradnje u Brčko distriktu i u Tuzli u decembru 2007. odnosno martu 2008. godine.

Budući da je DEI (nacionalni IPA koordinator) u regionalnim razvojnim agencijama prepoznala kvalitetne saradnike koji mogu pospješiti sprovođenje programa prekogranične saradnje na terenu, NERDA je zajedno sa druge tri RRA u BiH ušla u partnerstvo sa DEI-em i za program BiH-Srbija će biti dijelom operativne strukture, budući da će Antena - kancelarija za realizaciju programa na području BiH - biti smještena u Tuzli u prostorijama Agencije NERDA. Na taj način će NERDA svoju infrastrukturu, resurse, znanja i mrežu kontakata u regiji staviti na raspolaganje za što bolji rad i djelovanje Antene.

Prekogranična suradnja kao jedna od pet komponenti IPA-e igra značajnu ulogu u mogućnostima financiranja pojedinih projekata i inicijativa od zajedničkog interesa za prekogranične partnere. Bosna i Hercegovina kroz IPA instrument može po prvi puta izravno i ravnopravno sudjelovati u programima prekogranične suradnje financiranim od strane EU.

Regija Hercegovina, s obzirom na svoj zemljopisni položaj, u mogućnosti je sudjelovati u tri programa prekogranične suradnje: Hrvatska-BiH, BiH – Crna Gora, te Jadranski program prekogranične suradnje. Pored izravnih učinaka na gospodarski i socijalni razvoj, ovi su programi izuzetno značajni i iz perspektive pripreme lokalnih i regionalnih aktera za korištenje drugih komponenti IPA-e, ali i za korištenje sredstava i iz drugih fondova EU, kao i za korištenje strukturalnih fondova u budućnosti.

S obzirom da sredstva dostupna u ovim programima prekogranične suradnje nisu velika, najviše očekivanja ide u pravcu stjecanja iskustva i povezivanja s partnerima iz prekograničnih područja, a u isto vrijeme konkretnim projektima rješavanje određenih zajedničkih izazova.

Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu, REDAH, prepoznaje prekograničnu suradnju upravo kao jedan od odličnih načina da se sredstvima EU iniciraju zajedničke projektne ideje, te da se razviju projekti kojima će se rješavati pitanja od zajedničkog interesa. Od posebne su važnosti za Hercegovinu bilateralni programi sa susjednim zemljama: Hrvatska i Crna Gora jer je cijeli prostor Hercegovine funkcionalno i prirodno povezan sa prekograničnim područjem Dalmacije i Crne Gore, te postoji niz zajedničkih prioriteta kao što su razvoj turizma, zaštita okoliša, gospodarska suradnja, razvoj zajedničkih proizvoda i sl.

Kako bi se kvalitetno iskoristila dostupna sredstva, REDAH je kao regionalna razvojna agencija čiji su osnivači 23 općine iz Hercegovine zajedno s partnerima iz poslovnog i nevladinog sektora, već poduzela niz koraka u pripremi za ove programe, kao što su upoznavanje lokalnih i regionalnih aktera, informiranje, povezivanje s prekograničnim partnerima, iniciranje i razvoj projektnih ideja, obuka u pisanju i provedbi projekata i druge aktivnosti koje vode ka kvalitetnijoj pripremi za ove programe. Također, REDAH je zajedno s drugim regionalnim razvojnim agencijama u BiH ostvario i kvalitetan partnerski odnos s Direkcijom za evropske integracije BiH, kao državnim koordinatorom ovih programa.

Regionalna razvojna agencija – ARDA NW je kroz svoj četvorogodišnji rad na području sjeverozapadne ekonomske regije BiH prepoznala potrebu za edukacijom privrednih subjekata kao jednom od primarnih aktivnosti za ovo područje.

U okviru pripreme zemalja Zapadnog Bakana za korišćenje Evropskih fondova (IPA II komponente, Prekogranična saradnja) u saradnji sa regionalnim projektom CBIB preduzeli smo napore kroz učešće u organizovanju Info dana, prezentacija i treninga. U samim treninzima pripreme projektnih prijedloga prema zahtjevima EC direktno je edukovano preko 200 ljudi, sa područja Sjeverozapadne BiH.

Obuka za pripremu projektnih prijedloga, u organizaciji CBIB i ARDA-e, 22.-23.09.2008., Banja Luka

Kroz prezentacije, Info dane i neposredni kontakt Agencije sa različitim subjektima iz regije sa ovim programom je direktno poznato preko 500 subjekata. Zahvaljujući naporima Agencije s ponosom se može istaći da je od preko 1000 projektnih prijedloga u okviru SEE programa pristiglih u Budimpeštu, značajan dio projekata dolazi iz BiH, odnosno sa prostora naše regije.

Pored toga već su dogovorene dvije konferencije u okviru programa Prekogranična Saradnja Hrvatska – Bosna i Hercegovina, koje će se desiti do izlaska prve serije poziva.

ARDA u svom poslovnom planu za naredni period (2009 – 2011) planira uložiti značajne resurse u podršku jačanja apsorpcione moći budućih korisnika IPA fondova sa područja Sjeverozapadne BiH.

U prilog tome je i činjenica da je Antena za program sa Hrvatskom smještena u našim prostorijama što će doprinijeti još bližoj saradnji ove regionalne razvojne agencije sa operativnom strukturom programa.

Korisnici naših usluga kao i osoblje naše Agencije su zadovoljni dobro sprovedenim aktivnostima i realizovanim zadacima u saradnji sa CBIB koji su nam dali dobar model promocije i podrške programskih linija kako iz ove komponente tako i za sve naredne predviđene IPA-om.

Iskustva AP Vojvodine u programima prekogranične saradnje EU

Ivan Knežević, Rukovodilac sektora za upravljanje projektima, Centar za strateška ekonomska istraživanja

U periodu 2004-2006. godine AP Vojvodina je učestvovala u programima prekogranične saradnje Evropske unije sa Mađarskom i Rumunijom. Učešće organizacija sa teritorije AP Vojvodine u navedenim programima je omogućeno kroz finansijsku podršku EU iz programa CARDS u ukupnoj vrednosti od €9,6 miliona. Iskustvo organizacija koje su učestvovala u realizaciji projekata prekogranične pokazuje da ovi programi imaju višestruki značaj za AP Vojvodinu. U kratkoročnom periodu značajan je finansijski efekat koji nastaje kroz upotrebu navedenih bespovratnih sredstava za implementaciju projekata.

Sa druge strane, na dugi rok, navedeni programi pre svega predstavljaju mogućnost da se uz podršku EU uspostavi direktna saradnja sa pograničnim regijama iz zemalja članica EU u cilju dostizanja zajedničkih razvojnih prioriteta, ali i mogućnost prenošenja znanja koja vode ka efikasnijem korišćenju

sredstava iz strukturnih fondova kada Srbija postane članica EU. Na kraju veoma važan dugoročni efekat jeste i jačanje razvojnih partnerstava i saradnje između domaćih regionalnih i lokalnih aktera.

Činjenica da se AP Vojvodina graniči sa regijama iz zemalja članica EU koje imaju više kapaciteta i bolje su upoznate sa ovim programima značajno je uticala na to da vojvođanske organizacije budu prilično uspešne u pripremi i implementaciji projekata. Do sada je kroz dva poziva za podnošenje projekata u okviru programa sa Mađarskom i Rumunijom odobreno 72 projekta u iznosu od €6,7 miliona. Od ukupnog broja odobrenih projekata na teritoriji AP Vojvodine je implementirano 60 projekata ukupne vrednosti €5,4 miliona. Analiza sprovedenih poziva za podnošenje predloga projekata pokazuje da je u strukturi odobrenih aplikacija najviše bilo onih koji su se odnosile na uspostavljanje saradnje institucija, a prostorna rasprostranjenost organizacija koje su dobile finansijsku podršku je prilično uravnotežena sa blagom koncentracijom na 4 gradska centra: Subotica, Novi Sad, Sombor i Vršac.

Prilikom odabira projekata, prvenstveno je vrednovana činjenica da prekogranični projekat treba da predstavlja rezultat zajedničkih lokalnih i regionalnih inicijativa sa jasno izraženim prekograničnim efektom, kao i upravljačka i finansijska sposobnost odnosno ekonomska održivost projektnih rezultata. Međutim, evaluacija odobrenih projekata pokazuje da većina projekata jasno utiče na definisane pogranične regione, ali da zajednički projekti predstavljaju pre izuzetak

nego pravilo. Iskustva pokazuju i to da je tokom realizacije zajedničkih projekata od ključne važnosti da aktivnosti partnera budu sinhronizovane kako bi bili postignuti odgovarajući rezultati, uticaj projekta i održivost rezultata. Stoga dalje jačanje partnerstava u projektima prekogranične saradnje, koji će biti nastavljani kroz Instrument predpristupne pomoći IPA, u periodu 2007-2013 predstavlja prioritarni zadatak za sve učesnike programa. To će posebno biti značajno imajući u vidu relativno visoka donatorska sredstva, koja će biti stavljena na raspolaganje u okviru novih (starih) prekograničnih programa u iznosu od €16,3 miliona za period 2007-2009.

Veoma značajnu ulogu u pripremi vojvođanskih organizacija za učešće u programima prekogranične saradnje ima Izvršno veće Vojvodine. Sa otvaranjem programa 2004. godine, Izvršno veće Vojvodine je osnovalo nekoliko institucija koje su svoje aktivnosti fokusirale na podizanje kapaciteta regionalnih i lokalnih aktera za učešće u prekograničnim aktivnostima. Zahvaljujući ovoj inicijativi i mogućnosti učešća u prvim programima prekogranične saradnje, vojvođanske organizacije su usvojile znanja i veštine i značajno unapredile svoje kapacitete tako da buduće projekte u okviru novih programa prekogranične saradnje sa Mađarskom, Rumunijom i po prvi put sa Hrvatskom mogu još uspešnije pripremati i sprovesti.

Partnerstvo CBIB i projekta Ekonomska Regija u slivu reke Save

Nakon potpisivanja Okvirnog sporazuma za sliv reke Save, Regionalna privredna komora Valjevo pokrenula je inicijativu za saradnju privrednih komora u duhu ovog sporazuma, a prvi, konstitutivni sastanak održan je aprila 2007. godine u Šapcu kada je u prisustvu predstavnika ambasada, privrednih komora i drugih zvaničnika, svečano potpisan Protokol o regionalnoj saradnji između 12 privrednih komora sa područja Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije. Najavom konkretnih fondova za podršku projektima za period 2007. - 2013., stvorili su se uslovi za okupljanje zainteresovanih i uspostavljanje konkretnih okvira za saradnju svih regionalnih privrednih komora u slivu Save.

Privredni značaj ovog Protokola koji pokriva područje sa 6,8 miliona stanovnika i preko 140 hiljada preduzeća, je izuzetan, a reka koja spaja, svim svojim potencijalima, predstavljaće okosnicu prekogranične saradnje.

Projekat koji živi pod imenom **Ekonomska regija u slivu reke Save - ERSUS** ima za cilj prekogranično povezivanje na području zapadnog Balkana, privrednu saradnju i unifikiranje regionalnog tržišta, kompatibilno sa sporazumom CEFTA 2006. Ostvarena je značajna saradnja sa Savskom komisijom po pitanju plovidbe, transporta, razvoja turizma, zaštite životne sredine, kao i sa organizacijom CBIB na polju približavanja regiona fondovima prepristupne pomoći EU. Saradnja sa CBIB otvorila je novu fazu zajedničkog učenja i razmene iskustava u procesu približavanja regiona evropskim integracijama.

Seminar „Predpristupni fondovi EU“ održan je članovima utvrđenih radnih grupa u komorama članicama projekta ERSUS u Šapcu 27.03.2008. Po prethodnom dogovoru seminar su održali predstavnici organizacije CBIB zajedno sa gostima iz

Sektora za prekograničnu saradnju Ministarstva finansija Republike Srbije.

U narednom periodu planirane su obuke i treninzi koji treba da osposobe kadrove za apliciranje za sredstva IPA fondova i realizaciju konkretnih projekata.

Regija ERSUS

Radimo zajedno u postizanju zajedničkog cilja: uspešna IPA CBC na Zapadnom Balkanu!

Juna 2006. godine, glavni zadatak koji se nalazio pred CBIB-em i zemljama Zapadnog Balkana bila je izgradnja osnove za prekograničnu saradnju koja će se po prvi put odvijati na unutrašnjim granicama zemalja regiona u okviru novog finansijskog instrumenta EK, IPA.

U raznorodnom regionu, sa različitim stepenom prethodnog iskustva u prekograničnoj saradnji, to je svakako predstavljalo izazov!

Ipak, pod budnim okom Komisije i njenih delegacija, EAR kancelarija u regionu, uz punu saradnju nacionalnih vlasti u zemljama Zapadnog Balkana, kao i svih relevantnih aktera u procesu, zamajac IPA CBC je pokrenut i proces je uspešno počeo da se kreće napred!

Programiranje je predstavljalo prvu važnu fazu koja se odigrala između decembra 2006. godine i juna 2007. Nakon 60 bilateralnih sastanaka koji su bili podržani od strane CBIB i nacionalnih TA timova, 7 radionica i Regionalnog foruma održanog u Zagrebu u martu 2007 koji je organizovao CBIB, 8 IPA prekograničnih programa među zemljama Zapadnog Balkana je finalizirano i predato Evropskoj komisiji 31. maja 2007. godine. EK je odobrila sve programe u decembru iste godine.

Informativna kampanja: Predstavljanje IPA CBC Zapadnom Balkanu

Banja Luka, 18.04.2008

Bihać, 11.12.2007

Brčko, 13.12.2007

Elbasan, 27.07.2007

Mostar, 22.11.2007

Kukes, 26.10.2007

Nikšić, 02.04.2008

Podgorica, 25.12.2007

Šabac, 27.03.2008

Prava informacija u pravo vreme je od vitalne važnosti za uspeh bilo kog poduhvata. Da bi došli do što je moguće više budućih IPA CBC potencijalnih aplikacija i preneli im prave informacije o programima i dostupnim fondovima, CBIB je, zajedno sa državnim institucijama u zemljama Zapadnog Balkana i drugim lokalnim i regionalnim akterima, organizovao informativnu kampanju koja se odvijala od juna 2007. do maja 2008. Oko 1600 polaznika je učestvovalo na 25 događaja u 6 zemalja regiona.

Priština, 23.10.2008

Tuzla, 19.03.2008

Dibra, 24.08.2007

Vrhunac kampanje je bio prekogranični seminar koji je bio organizovan u Višegradu u Bosni i Hercegovini na kome je bilo 180 učesnika iz 3 zemlje: Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija.

Pokazalo se da postoji veliko interesovanje na terenu za rešavanje zajedničkih problema i stvaranje sinergija kroz prekogranične projekte!

Višegrad, 20.05.2008

Izgradnja kapaciteta za uspešnu implementaciju i upravljanje programima

Skopje, 18.-19.04.2007

Podgorica, 31.10.-1.11.2007

Sarajevo, 5.-6.12.2007

Tirana, 17.-18.01.2008

Pristina, 19.-20.03.2008

Kotor, 29.09.-02.10.2008

Skopje, 7.-10.10.2008

Da bi jedan program bio u potpunosti operativan i uspešan neophodne su dobro popunjene i obučene Operativne strukture i Zajedničke upravljačke strukture (Zajednički komiteti za praćenje i Zajednički tehnički sekretarijati).

Imajući to u vidu, CBIB je prvo obavio seriju obuka za predstavnike državnih institucija koji će biti direktno uključeni u upravljanje i implementaciju programa. U međuvremenu, 2. Regionalni CBC konsultativni forum, koji je CBIB organizovao u Skopju, u junu 2008, pružio je priliku svima koji su direktno uključeni u IPA CBC na Zapadnom Balkanu da dobiju odgovore na pitanja vezana za upravljanje i realizaciju programa kroz otvorene diskusije i direktan kontakt sa predstavnicima EK.

CBIB je, takođe, aktivno podržavao proces uspostavljanja zajedničkih struktura. Od novembra 2007. godine održano je 30 bilateralnih sastanaka i strukture su uspostavljene. Održana su tri treninga od četiri dana za zaposlene u ZTS i antenama tokom septembra i oktobra 2008. godine sa ciljem da se pripreme na najbolji mogući način za predstojeće javne pozive.

Izgradnja kapaciteta za uspešnu pripremu projekta

Nakon što su programi pripremljeni i odobreni, i upravljačke strukture osnovane, CBIB je započeo realizaciju važnog zadatka pripreme potencijalnih finalnih korisnika IPA CBC fondova za uspešno učestvovanje na predstojećim pozivima za predloge projekata.

Nakon što su potencijalni kandidati upoznati za mogućim izvorima finansiranja u okviru IPA CBC tokom kampanja za podizanje svesti, CBIB je organizovao 18 dvodnevni teninga za približno 600 potencijalnih aplikanata u tri zemlje.

Pod budnim okom trenera...

... kroz razmenu ideja i diskusije...

... kroz grupni rad i konsultacije...

... sa ponekom sumnjom ili nesigurnošću...

... i uz pomoć „srećnog konja“...

... svi su uspešno došli do cilja...

... spremni za izazove predstojećih poziva!

Nataša Gospodjinački,
Voda tima

„Upravljanje regionalnim projektom je bio težak, delikatan i kompleksan zadatak. Dosta toga je urađeno, utrošeno je mnogo radnih sati, iza nas su hiljade kilometara, strane i strane pripremljenih dokumenata, veliki broj važnih dostignuća, ali ipak, daleko od toga da je posao završen.

CBIB tim, sastavljen od visoko obučanih profesionalaca, je prevazišao svoje početne „opise poslova“ i za manje od dve godine postao CBIB „porodica“ gde smo svi više od kolega, postali smo prijatelji koji pružaju podršku jedni drugima kako u poslu, tako i u privatnom životu. Hvala vam na vašem poverenju, posvećenosti i napornom radu, kao i na vođenju računa o tome da dostignuća nisu bila samo individualna ili da su se odnosila samo na projekat.

Samim tim, vi ste doprineli unapređenju pozicije onih na koje se projekat odnosio, ljudi u svakoj od zemalja koji su sa nama delili strahove, zadatke i snove, i koji su verovali u nas čineći naše napore ispravnim i vrednim.

Na kraju prve faze CBIB-a, želela bih da kažem da je prilika da radim u tako dobrom timu, sa ljudima u institucijama i svima koji su bili uključeni u naše aktivnosti predstavljala čast za mene, iskustvo za koje znam da će se teško ponoviti i za koje bih želela da traje zauvek.

Sotirag Guga,
Ekspert, Albanija

„Bilo je veliko iskustvo raditi sa na približavanju ljudi u regionu koji je tako raznovrstan. Mi verujemo u ljude i samo zajedno možemo učiniti da granice nestanu...“

Remy Reymann,
Ekspert, Bivša Jugoslovenska
Republika Makedonija, Crna Gora

„Ovo je bila izuzetna prilika da se sretnem i radim sa ljudima sa celog prostora Zapadnog Balkana i da budem deo mreže koja će trajati mnogo duže nego CBIB projekat. Učestvovanje u počecima IPA CBC avanture je izuzetan osećaj.“

Haris Piknjač,
Ekspert, Bosna i Hercegovina

„Implementacija IPA CBC programa nije samo pomogla ljudima kojima je pomoć bila potrebna, već je dodala jedan deo velike slagalice što je doprinelo boljem pogledu EU na ovaj region i pomoglo otvaranju vrata za nove članice. Pružanje podrške ovom procesu i rad na CBIB-u je predstavljalo jedinstveno iskustvo i čast.“

Jasminka Taševa-Janković,
Lokalni Ekspert, biva
Jugoslovenska Republika Makedonija

„IPA CBC podrazumeva dosta čitanja i razumevanje mnogih procedura EK, kao i jezika i terminologije, i prenošenje tog znanja i termina predstavnicima državnih institucija i potencijalnim aplikantima. Ovo je samo početak; pravi posao počinje sa prvim javnim pozivima.“

Alda Duraji,
Lokalni Ekspert, Albanija

„Ovo je najkonstruktivnije iskustvo koje sam imala u smislu profesionalizma i timskog rada, i u nacionalnom i u regionalnom kontekstu. Sigurna sam da će se to odraziti i na svaki sledeći poduhvat u kome ću učestvovati.“

Marijana Ivanova,
Lokalni Ekspert, Crna Gora

„CBC je pravi izazov za JJE. Naterati ljude da misle bez koncepta granica - onih pravih i onih u njihovim glavama - je veoma važno za ovaj region. Srećna sam što sam deo procesa koji će ubrzati napredak i dobiti celog regiona, kao i njegovu integraciju u EU.“

Marija Stevanović,
Lokalni Ekspert, Srbija

„U ovih 29 meseci napravljeni su mali koraci za sve nas, ali ogromni za region.“

Maja Stojanović,
Lokalni Ekspert, Srbija

„Tokom rada na CBIB-u, pored prilike da saradujem sa ljudima širom regiona naučila sam mnogo o IPA CBC. Najvažnije je da sam stekla nove prijatelje i želela bih da se zahvalim kolegama, naročito onima iz kancelarije u Beogradu, za podršku i strpljenje. Čestitam svima na odlično obavljenom poslu!“

Milena Milović Blagojević,
Lokalni Ekspert, Srbija

„Privilegija je bila biti svedokom procesa koji je pokrenuo toliko pozitivnih impulsa u Regionu. Nadam se da će sinergije ostvarene na svim nivoima nastaviti da postoje i pružaju dobiti svima!“

Eleonora Matov,
Office Manager, Skopje

„Svaki uspešan projekat sadrži tešku priču i svaka teška priča ima uspešan kraj. Mi smo prihvatili izazov i spremili se na uspeh. Biti deo zapadnobalkanskog mozaika je velika avantura i svako bi trebalo da je iskusiti.“

Teofana Mitrović,
Office Manager, Sarajevo

„CBIB je uspeo da pruži pomoć koja je bila preko potrebna zemljama Zapadnog Balkana na njihovom putu u EU u isto vreme promovišući poštovanje i toleranciju preko granica. Rad u ovom timu je za mene bilo jedinstveno i dragoceno iskustvo.“

Fredi Bejleri,
Office Manager, Tirana

„IPA CBC slagalica krije divnu sliku!“

Olivera Milutinović,
Office Manager, Beograd

„Ponekad imate utisak kao da ste na nemogućoj misiji, toliko različitosti i toliko problema u njihovom prevaziženju . . . Teško je razumeti Balkan, ali zbog toga je tako neodoljiv – uvek daje puno razloga da nastavite da verujete.“

Dragoslav Pejanović,
Office Assistant, Belograd

„To što sam bio deo tako dinamičnog tima bilo je vredno iskustvo koje će mi sigurno koristiti u budućnosti.“

Ovako je sve počelo . . .

. . . a onda . . .

Zajednički problemi na terenu

Ujedinjeni u zajedničkim naporima

Implementirani kroz prekograničnu saradnju koja donosi

Korist celom regionu!

. . . ali . . .

To je samo prvi deo složene IPA CBC slagalice i pravi izazovi su tek pred svima!

